

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/63/2016
Identifikačné číslo spisu: 3815010096
Dátum vydania rozhodnutia: 25.10.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:3815010096.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom dňa 25. októbra 2016 v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Martina Piovartsyho a JUDr. Štefana Harabína v trestnej veci proti obvinenému I. O. pre zločin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. d/ Tr. zák. a na § 139 ods. 1 písm. e/ Tr. zák. v spojení s § 127 ods. 3 Tr. zák. o dovolaní ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky na podnet námestníka generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 16. novembra 2015, sp. zn. 23To/70/2015 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky s a o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza z 29. apríla 2015, sp. zn. 3T/33/2015 bol obvinený I. O. uznaný za vinného zo spáchania zločinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. d/ Tr. zák. a s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e/ Tr. zák. v spojení s § 127 ods. 3 Tr. zák. Za to mu bol podľa § 194 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 42 ods. 1 Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. l/ Tr. zák., § 37 písm. h/, písm. m/ Tr. zák., § 38 ods. 4 Tr. zák. uložený súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 56 mesiacov so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia (podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák.).

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. súd zároveň zrušil výrok o treste rozsudku Okresného súdu Prievidza z 28. januára 2015, sp. zn. 1T/120/2014, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili svoj podklad.

Krajský súd v Trenčíne rozsudkom zo 16. novembra 2015, sp. zn. 23To/70/2015 na základe odvolania obvineného podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 2 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o treste a výrok o zrušení skoršieho rozsudku a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obvineného odsúdil na základe nezmeneného výroku o vine podľa § 194 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 36 písm. l/, písm. n/, § 37 písm. h/, písm. m/, § 38 ods. 2, § 42 ods. 1, § 41 ods. 2 Tr. zák. k súhrnnému trestu odňatia

slobody vo výmere 50 mesiacov a podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. ho na výkon trestu zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Aj odvolací súd podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. súd zároveň zrušil výrok o treste rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 28. januára 2015, sp. zn. 1T/120/2014, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili svoj podklad.

Ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky na podnet námestníka generálneho prokurátora Slovenskej republiky pre trestný úsek podala proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 16. novembra 2015, sp. zn. 23To/70/2015 dovolanie podľa § 369 ods. 1 Tr. por. z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por., § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. a § 371 ods. 3 Tr. por. s odôvodnením, že týmto rozhodnutím bol porušený zákon v ustanovení § 36 písm. n/ Tr. zák. a § 38 ods. 2 Tr. zák. v prospech obvineného I. O..

V odôvodnení svojho dovolania ministerka spravodlivosti uviedla, že nesúhlasí s postupom krajského súdu, pokiaľ ide o uznanie poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n/ Tr. zák., teda, že napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom za súčasného uznania poľahčujúcej okolnosti aj podľa § 36 písm. l/ Tr. zák., teda, že sa k spáchaniu trestného činu priznal a trestný čin úprimne oľutoval.

Podľa názoru ministerky spravodlivosti je nesprávne vyhodnotiť priznanie obvineného ako napomáhanie pri objasňovaní trestnej činnosti a vytvoriť tak ďalšiu poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n/ Tr. zák., pretože napomáhanie pri objasňovaní trestnej činnosti vyžaduje aktívnejšiu účasť páchatel'a, ako samotné priznanie sa k spáchaniu trestného činu. V danom prípade krajský súd neuviedol žiadne ďalšie aktivity obvineného, z ktorých by bolo možné vyvodzovať jeho aktívnu pomoc, a preto nie je možné použiť aj túto poľahčujúcu okolnosť.

Dovolaateľka ďalej poukázala na obsah zápisnice o hlavnom pojednávaní Okresného súdu Prievidza z 29. apríla 2015, z ktorého je zrejmé, že vyhlásenie obvineného podľa § 257 ods. 1 Tr. por. bolo dané do súvislosti s poľahčujúcou okolnosťou podľa § 36 písm. l/ Tr. zák. Podľa jej názoru v situácii, kedy obvinený neprispel inak k objasneniu trestnej činnosti, nie je možné jeho vyhlásenie, že je vinný v zmysle § 257 ods. 1 Tr. por. zarátať ako dve poľahčujúce okolnosti, teda jedna skutočnosť nemôže obsahovo napĺňať poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l/ Tr. por. a zároveň podľa § 36 písm. n/ Tr. zák.

Ministerka spravodlivosti v ďalšej časti odôvodnenia dovolania dôvodila, že obvinený I. O. pomáhal v prípravnom konaní orgánom činným v trestnom konaní až od času, keď bol zistený a opoznaný ako páchatel' trestného činu a dovtedy nijakým spôsobom nenapomáhal orgánom prípravného konania pri objasňovaní trestnej činnosti.

Nezákonným použitím poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n/ Tr. zák. vznikla situácia, keď krajský súd neukladal obvinenému trest odňatia slobody v zmysle § 38 ods. 4 Tr. zák., ale za použitia § 38 ods. 2 Tr. zák. kedy pomer priťažujúcich a poľahčujúcich okolností bol rovnaký a teda nesprávne skutkové zistenia a závery súdu vo vzťahu k poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n/ Tr. zák. mali za následok, že obvinenému I. O. uložený trest odňatia slobody vo výmere 50 mesiacov. Takýto trest podľa jej názoru je trest uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, ktorá mala byť od 56 mesiacov do 8 rokov. Uvedeným postupom porušil krajský súd zákon v ustanovení § 36 písm. n/ Tr. zák. a § 38 ods. 2 Tr. zák. v prospech obvineného, čím bol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por., § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. a § 371 ods. 3 Tr. por. Jedná sa o zásadné ovplyvnenie postavenia obvineného, pretože mu bol uložený trest kratší najmenej o 6 mesiacov (§ 371 ods.5 Tr. por.).

Z uvedených dôvodov ministerka spravodlivosti navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil, že napadnutým rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 16. novembra 2015, sp. zn. 23To/70/2015 vo výroku o treste bol porušený zákon v prospech obvineného v ustanovení § 36 písm. n/ Tr. zák. a § 38 ods. 2 Tr. zák., následne aby tento rozsudok zrušil vo výroku o treste, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené uznesenie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej zrušením

došlo, stratili podklad a aby prikázal tomuto súdu, aby ju v potrebnom rozsahu opätovne prerokoval a rozhodol.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) predovšetkým skúmal či má podané dovolanie všetky obsahové a formálne náležitosti, či je prípustné a či bolo podané oprávnenou osobou a pritom dospel k nasledujúcim záverom:

V posudzovanom prípade je napadnutým rozhodnutím rozsudok Krajského súdu v Trenčíne, ktorým bol obvinený I. O. právoplatne odsúdený. Proti takémuto druhu rozhodnutiu je dovolanie vo všeobecnosti prípustné.

V danom prípade podala dovolanie ministerka spravodlivosti na základe podnetu námestníka generálneho prokurátora Slovenskej republiky podľa § 369 ods. 1 Tr. por.

Napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trenčíne, ktorým bol obvinený odsúdený k súhrnnému nepodmienečnému trestu odňatia slobody nadobudlo právoplatnosť dňom vyhlásenia, teda 16. novembra 2015.

Podľa § 369 ods. 1 Tr. por. právoplatné rozhodnutie súdu na podnet strany alebo na iný podnet napadne minister spravodlivosti z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 Tr. por.

Pokiaľ ide o vecnú stránku vytýkanej chyby uvádzanej v dovolaní ministerky spravodlivosti vo vzťahu k výroku o treste u obvineného I. O. je treba primárne konštatovať, že dovolací súd sa nestotožnil s právnou argumentáciou dovolateľky.

Ministerka spravodlivosti oprela svoje dovolanie v podstate na tvrdení, že priznanie obvineného v posudzovanom prípade bolo nesprávne vyhodnotené ako poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. n/ Tr. zák. Jeho vyhlásenie, že je vinný, nie je možné zarátať ako dve poľahčujúce okolnosti, jednak ako poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l/ a jednak aj podľa § 36 písm. n/ Tr. zák., pretože obvinený neprispel inak k objasneniu trestnej činnosti. Dôvodila, že napomáhanie pri objasňovaní trestnej činnosti vyžaduje totiž aktívnejšiu účasť páchatel'a, ako len priznanie sa k spáchaniu trestného činu. Ministerka ďalej poukázala na skutočnosť, že obvinený I. O. v prípravnom konaní sa síce k spáchaniu trestného činu priznal, avšak orgánom činným v trestnom konaní nepomáhal až do času, keď bol zaistený a opoznaný ako páchatel'.

K tomu treba uviesť nasledovné:

poľahčujúca okolnosť v podobe napomáhania pri objasňovaní trestnej činnosti vyžaduje, aby páchatel' pomáhal tým orgánom, ktoré sú na to určené, teda orgánom činným v trestnom konaní (v rámci prípravného konania) a súdu, to však neznamená, že páchatel' takto musí bezpodmienečne napomáhať všetkým týmto orgánom, ktoré sú príslušné na vykonávanie jednotlivých štádií trestného stíhania.

Najmä od 1. januára 2006, kedy nadobudli účinnosť nové trestnoprávne normy, došlo aj k zmene v posudzovaní obsahu jednotlivých poľahčujúcich a priťažujúcich okolností. Za situácie, kedy došlo k významnému posilneniu kontradiktórnosti konania pred súdom, keď prakticky ťažisko dokazovania prešlo na konanie pred súdom, má postoj obžalovaného k tomuto dokazovaniu dôležitý význam. Podľa § 257 ods. 7 Tr. por., ak súd rozhodol, že vyhlásenie obžalovaného prijíma, súčasne vyhlásil, že dokazovanie v rozsahu v akom obžalovaný priznal spáchanie skutku sa nevykoná. Obžalovaný takýmto postupom umožní prevziať výsledky dokazovania z prípravného konania bez toho, aby tieto boli konfrontované s výsledkami dokazovania na hlavnom pojednávaní. V rámci súdneho konania podľa § 257 ods. 5 Tr. por., po priznaní viny páchatel'om (obžalovaným) sa postupuje primerane podľa § 333 ods. 3 aj písm. h/ Tr. por. , t. j. že súd pred rozhodovaním o prijatí alebo neprijatí vyhlásenia obžalovaného podľa § 257 ods. 1 Tr. por. formou otázok zisťuje, či sa obžalovaný „dobrovoľne priznáva a uznáva vinu za spáchaný skutok, ktorý sa v obžalobe kvalifikuje ako trestný čin“, čím pri

kladnej odpovedi naplna podmienku uvedenú v § 36 písm. n/ Tr. zák. Krajský súd preto poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n/ Tr. zák. správne obvinenému I. O. priznal. V danej súvislosti treba tiež zdôrazniť, že prípadné využitie práva obvineného v prípravnom konaní (alebo v určitom štádiu prípravného konania) poprieť trestnú činnosť, resp. nevypovedať, nemôže byť hodnotené v jeho neprospech.

Najvyšší súd ďalej rezultuje, že poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písm. l/ a § 36 písm. n/ Tr. zák. môžu byť obžalovanému priznané a zohľadnené aj kumulatívne. Poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. l/ Tr. por. spočíva v priznaní sa páchatel'a k trestnej činnosti a zároveň jej úprimnom oľutovaní. Poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n/ Tr. zák., ktorá je zohľadnená po postupe v zmysle § 257 ods. 7 Tr. por. sa stáva v určitom zmysle kvalifikovanou okolnosťou majúcou za následok možnosť nevykonania dokazovania v určitom rozsahu na hlavnom pojednávaní. Umožnenie takéhoto zjednodušeného postupu v konaní súdu je potrebné potom nepochybne treba považovať za napomáhanie súdu pri objasňovaní trestnej činnosti. Inými slovami, pri uznaní poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n/ Tr. por. v štádiu súdneho konania nedochádza automaticky k negácii (resp. nepoužiteľnosti) poľahčujúcej okolnosti priznania sa a oľutovania trestnej činnosti podľa § 36 písm. l/ Tr. por. Nie je vylúčená ani situácia, kedy sa obžalovaný v priebehu trestného konania ku spáchaniu trestného činu prizná a úprimne ho oľutuje a následne v štádiu súdneho konania nebude súhlasiť s postupom podľa § 257 Tr. por. a nesplní podmienky pre zjednodušený postup, napr. z dôvodu, že bude trvať na vykonaní celého dokazovania v rozsahu v akom bolo vykonané v prípravnom konaní, resp. aj väčšom. V takom prípade by mala byť obžalovanému uznaná poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. l/ Tr. zák., ale nie už podľa § 36 písm. n/ Tr. zák. Poľahčujúce okolnosti podľa citovaných ustanovení Trestného zákona môžu byť súdom posudzované samostatne, ale aj kumulatívne.

Z uvedeného je zrejmé, že v rozsahu námietok ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por., a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c/ Tr. por. jej dovolanie na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.